

—07 var den stegen til 47 Kr., i 1907—08 til 50 Kr. En saa rivende Fremgang er der i Løbet af de senere Aar, at den synes i høj Grad at maatte gøre os betænkelige, naar Talen bliver om at lægge nye Byrder over paa Befolkningen. For hver 35 Kr., vi i Begyndelsen af Halvfemserne maatte udrede i direkte eller indirekte Skat, maa vi nu udrede 50 Kr. Det er en Stigning i Forhold til Indbyggerantallet af omtrent 43 pCt. i et Tidsrum af kun ca. 15 Aar. Og selve det, at Skattebyrden gennemsnitlig er oppe paa 50 Kr. pr. Individ, og at den for en Familie med 4—5 Personer udgør 200—250 Kr. aarlig, forekommer mig i sig selv at være en meget høj Byrde. Selve det, at af hver 100 Kr., som den danske Befolkning i sit Ansigt Sved frembringer i Aarets Løb, maa de 13, eller for min Skyld kunne vi gerne sige de 10 Kr., udredes i Skat, er, synes jeg, i sig selv ret betænkeligt, tilmed naar vi tænke paa, at Halvdelen af denne Byrde er paalignet i Form af indirekte Statsskatter saaledes, at de fattigste: Arbejdere, Husmænd, Daglejere, komme til at betale uforholdsmæssig meget, forholdsvis langt mere end de mere velstaaende og sikkert langt over de 13 pCt., som er Gennemsnittet for hele Befolkningen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Skatteevnen allerede herved er anstrengt saa stærkt, spændt saa stærkt for og fordelt saa ulige, saa uretfærdigt, at man ikke uden at tilføje Landet og Befolkningen alvorlig økonomisk Skade kan stille væsentlig højere Krav til dem, navnlig da ikke, naar det skal ske paa Basis af den indirekte Beskatning, af Kaffetold, Brændevinsskat og deslige, og i Form af forhøjede Jernbanetakster, og navnlig da ikke, naar det ikke gælder Foranstaltninger, som virkelig komme Befolkningen til gode i Form af sociale Reforme eller produktive Foranstaltninger til Fremme af det hele økonomiske Liv.

Jeg tror, at man maa se saadan paa Forholdene, at man kan udsætte sig for at komme til at staa overfor et Tilbage-slag. Man kan komme til at gøre alt for mange Ulykker, det kan vise sig, at nye Skatter i denne Retning kunne føre til en Rovdrift, som kan hæve sig alvorligt i det lange Løb. Jeg tror, at vi i det hele ere lidt for tilbøjelige herhjemme til at lulle os ind i Forestillinger om, at Danmark er saadant et lille velstaaende Land, som trives godt og har en god og sund national-økonomisk Forfatning og derfor ogsaa nok skal komme frelst igennem alle økonomiske Kriser. Jeg er ikke sikker paa, at hele denne Forestilling er rigtig.

Der er jo Træk, som pege i stik modsat Retning, nemlig den stadig voksende For-gældelse i Forhold til Udlandet, dette, at en stadig større Brøkdel af Landets Værdi Aar efter Aar bliver pantsat til den fremmede Kapital. Saa vidt jeg husker, er det Professor Falbe-Hansen, som i det Ugeskrift, der udgives af det ærede Medlem fra Ringkøbing, har anslaaet denne Forøgelse af For-gældelsen i Forhold til Udlandet for den sidste halve Snes Aar til omtrent $\frac{1}{2}$ Miliard Kr. Hvis det virkelig var saadan, at disse Penge, som vi paa denne Maade fik fra Udlandet, skabte nye produktive Værdier herhjemme, maatte efter en Tids Forløb Følgen blive, at Produktionen vilde forøges, at Handelsbalancen efterhaanden vilde forbedres og Gælden efterhaanden kunne nedbringes. Men Udviklingen er gaaet i den modsatte Retning. Jeg gjorde for et Par Aar siden en Undersøgelse over Ind- og Udførselsbalancen for Aaret 1907, altsaa det Aar, da Balancen var værst ikke blot for os, men ogsaa for næsten alle øvrige Lande, og jeg fandt, at der ikke var noget andet europæisk Land, som ved Underskuddet paa Handelsbalancen paadrog sig en forholdsvis saa stor Forøgelse af Nationalgælden som Danmark.

Nu søgte ganske vist forleden det ærede Medlem fra Kellerrup (N. P. Jensen) at bevise os Landbrugets gunstige Kaar, dets voldsomt stigende Udbytte og dets stærke Modstandsevne mod alle fremtidige økonomiske Rystelser. Det ærede Medlem gjorde det ved at affyre et helt Kæmpefyrværkeri af blændende Tal. Det ærede Medlem har jo en stærk Kærlighed til statistiske Opgørelser — det er for øvrigt en Følelse, jeg deler med ham —, men jeg synes, han ikke er rigtig god mod de Tal, han elsker saa højt. Det ærede Medlem har en lidt uheldig Tilbøjelighed til at trække og hale i dem, saa de komme til at tage sig lidt anderledes ud, end de gøre i Virkeligheden. Hvis man gaar hans Tal efter, vil man se, at de næsten alle ere afrundede, og at de fjerne sig, undertiden kun lidt, undertiden mere fra de virkelige Forhold, saa de som Regel vise lidt mere eller mindre, men gerne til Gunst for det, det ærede Medlem ønsker, mere end selve de originale Tal gøre. Det kan undertiden være ret smaa Afvigelse fra det rigtige, som i og for sig ingen Indflydelse have, men de markere Tendensen, man merkt die Absicht und wird verstimmt, som Tyskerne sige.

Naar saaledes f. Eks. det ærede Medlem paa Spalte 403 fortæller, at fra 1903 til 1906